

उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग

मादाम कामा मार्ग , हुतात्मा राजगुरु चौक ,
मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२, दिनांक:- ११ मार्च , २०१६

अधिसूचना

महाराष्ट्र विनाअनुदानित खाजगी व्यावसायिक शैक्षणिक संस्था (प्रवेश व शुल्क यांचे विनियमन)
अधिनियम, २०१५.

क्रमांक टीईएम-२०१५/सीआर ५३६ / टीई -४ महाराष्ट्र विनाअनुदानित खाजगी व्यावसायिक शैक्षणिक संस्था (प्रवेश व शुल्क यांचे विनियमन) अधिनियम २०१५, (२०१५ चा महाराष्ट्र अधिनियम क्र .२८) च्या कलम ३ ची पोटकलमे १ व २ याद्वारे प्रदान करण्यात आलेल्या अधिकारांचा वापर करून, आणि शासकीय अधिसूचना क्र.संकीर्ण.२०१५ /सीआर क्र. २५२ / टीई-४, दि. १६ जून, २०१५ चे अधिक्रमण करून महाराष्ट्र शासन याद्वारे यासोबत जोडलेल्या अनुसूचीच्या स्तंभ (३) मध्ये नमूद केलेले पूर्ण वेळ व्यावसायिक पाठ्यक्रम हे उक्त पाठ्यक्रमांच्या प्रवेशाच्या प्रयोजनासाठी **अनुसूची - क** मध्ये पदविका पाठ्यक्रम, **अनुसूची - ख** मध्ये पदवीपूर्व पाठ्यक्रम आणि यथास्थिती **अनुसूची - ग** मध्ये पदव्युत्तर पदवी पाठ्यक्रम म्हणून अधिसूचित करीत आहे.

अनुसूची - क व्यावसायिक शिक्षण पदविका पाठ्यक्रम		
अनु.क्र. (१)	व्यावसायिक पाठ्यक्रमाचे नाव (२)	प्रवेशासाठी पात्रतेच्या शर्ती व आवश्यकता (३)
१	अभियांत्रिकी व तंत्रज्ञान	(क) दहावीनंतरच्या पदविका पाठ्यक्रमाचे प्रथम वर्ष,- (एक) उमेदवार भारतीय नागरिक असला पाहिजे; (दोन) त्याने किमान ३५ टक्के एवढ्या एकूण गुणांसह माध्यमिक शाळा प्रमाणपत्र (एसएससी) (इयत्ता १० वी) परीक्षा किंवा तिच्याशी समतुल्य परीक्षा उत्तीर्ण केली असली पाहिजे. (ख) दहावीनंतरच्या पदविका पाठ्यक्रमाचे थेट द्वितीय वर्ष,- (एक) उमेदवार हा भारतीय नागरिक असला पाहिजे; (दोन) त्याने उच्च माध्यमिक शाळा प्रमाणपत्र (एचएससी) (विज्ञान) परीक्षा किंवा व्यावसायिक विषयासह एचएससी (विज्ञान) किंवा तांत्रिक विषयासह एचएससी (विज्ञान) परीक्षा उत्तीर्ण केलेली असली पाहिजे किंवा एसएससीनंतर २ वर्ष कालावधीचा आयटीआयमधील समुचित विशेषीकरण असलेला अभ्यासक्रम पूर्ण केलेला असला पाहिजे. (ग) बारावीनंतरचा सरफेस कोटिंग टेक्नॉलॉजीमधील पदविका

		पाठ्यक्रम,- (एक) उमेदवार भारतीय नागरिक असला पाहिजे; (दोन) त्याने इंग्रजी, भौतिकशास्त्र, रसायनशास्त्र व गणित हे विषय घेऊन एचएससी (इयत्ता १२ वी) (विज्ञान) परीक्षा उत्तीर्ण केलेली असली पाहिजे.
२	औषधनिर्माणशास्त्र	(एक) उमेदवार भारतीय नागरिक असला पाहिजे; (दोन) त्याने भौतिकशास्त्र, रसायनशास्त्र या अनिवार्य विषयांसह गणित किंवा जीवशास्त्र (वनस्पतिशास्त्र आणि प्राणिशास्त्र) यांपैकी एक विषय घेऊन एचएससी (विज्ञान) परीक्षा उत्तीर्ण केलेली असली पाहिजे.
३	हॉटेल व्यवस्थापन व खाद्यपेयव्यवस्था तंत्रज्ञान	(एक) उमेदवार भारतीय नागरिक असला पाहिजे; (दोन) त्याने एचएससी (इयत्ता १२ वी) परीक्षा कमीत कमी ३५% गुणांसह उत्तीर्ण केलेली असली पाहिजे.

अनुसूची-ख (व्यावसायिक तांत्रिक पदवीपूर्व पाठ्यक्रम)		
अनु.क्र. (१)	व्यावसायिक पाठ्यक्रमाचे नाव (२)	प्रवेशासाठी पात्रतेच्या शर्ती व आवश्यकता (३)
१	अभियांत्रिकी व तंत्रज्ञान	<p>(क) प्रथम वर्ष</p> <p>(१) महाराष्ट्र राज्य उमेदवारी असणारे उमेदवार,- (एक) उमेदवार भारतीय नागरिक असला पाहिजे; (दोन) त्याने भौतिकशास्त्र, गणित या अनिवार्य विषयांसह रसायनशास्त्र किंवा जैवतंत्रज्ञान किंवा जीवशास्त्र किंवा तांत्रिक किंवा व्यावसायिक विषयांपैकी एक विषय घेऊन एचएससी परीक्षा अथवा त्यास समतुल्य परीक्षा उत्तीर्ण करून त्यामध्ये वरील विषयात एकत्रित मिळून किमान ५० टक्के गुण (महाराष्ट्र राज्यातील आहेत अशाच केवळ मागास वर्ग प्रवर्गांच्या आणि विकलांग व्यक्ती असलेल्या उमेदवारांच्या बाबतीत किमान ४५ टक्के गुण) मिळवलेले असावेत; किंवा</p> <p>(दोन) उमेदवार अभियांत्रिकी व तंत्रज्ञान विषयातील पदविका धारक असला पाहिजे आणि त्याने किमान ५० टक्के गुण (महाराष्ट्र राज्यातील आहेत अशाच केवळ मागास वर्ग प्रवर्गांच्या आणि विकलांग व्यक्ती असलेल्या उमेदवारांच्या बाबतीत किमान ४५ टक्के गुण) मिळवलेले असावेत; किंवा</p> <p>(दोन) उमेदवार हा विद्यापीठ अनुदान आयोगाने व्याख्या केल्याप्रमाणे मान्यता प्राप्त विद्यापीठातून बी. एससी. पदवी परीक्षा उत्तीर्ण असावा आणि त्यात त्याने किमान ५० टक्के गुण (महाराष्ट्र राज्यातील आहेत अशाच केवळ मागास वर्ग प्रवर्गांच्या आणि</p>

		<p>विकलांग व्यक्ती असलेल्या उमेदवारांच्या बाबतीत किमान ४५ टक्के गुण) मिळवलेले असावेत;</p> <p>(तीन) त्याने सक्षम प्राधिकरणाने घेलेल्या सामाईक प्रवेश परीक्षेमध्ये प्राप्तांक मिळवलेला असला पाहिजे.</p> <p>(२) अखिल भारतीय उमेदवारी असलेला उमेदवार, जम्मू व काश्मीरमधील स्थलांतरित उमेदवारी असलेला उमेदवार,-</p> <p>(एक) उमेदवार भारतीय नागरिक असला पाहिजे;</p> <p>(दोन) त्याने भौतिकशास्त्र, गणित या अनिवार्य विषयांसह रसायनशास्त्र किंवा जैवतंत्रज्ञान किंवा जीवशास्त्र किंवा तांत्रिक किंवा व्यावसायिक विषयांपैकी एक विषय घेऊन एचएससी परीक्षा अथवा त्यास समतुल्य परीक्षा उत्तीर्ण करून त्यामध्ये वरील विषयात एकत्रित मिळून किमान ५० टक्के गुण (महाराष्ट्र राज्यातील आहेत अशाच केवळ मागास वर्ग प्रवर्गांच्या आणि विकलांग व्यक्ती असलेल्या उमेदवारांच्या बाबतीत किमान ४५ टक्के गुण) मिळवलेले असावेत; किंवा</p> <p>(दोन) उमेदवार अभियांत्रिकी व तंत्रज्ञान विषयातील पदविकाधारक असला पाहिजे आणि त्याने किमान ५० टक्के गुण (महाराष्ट्र राज्यातील आहेत अशाच केवळ मागास वर्ग प्रवर्गांच्या आणि विकलांग व्यक्ती असलेल्या उमेदवारांच्या बाबतीत किमान ४५ टक्के गुण) मिळवलेले असावेत; किंवा</p> <p>(दोन) उमेदवार हा विद्यापीठ अनुदान आयोगाने व्याख्या केल्याप्रमाणे मान्यताप्राप्त विद्यापीठामधून बी. एससी. पदवी परीक्षा उत्तीर्ण असावा आणि त्याने किमान ५० टक्के गुण (महाराष्ट्र राज्यातील आहेत अशाच केवळ मागास वर्ग प्रवर्गांच्या आणि विकलांग व्यक्ती असलेल्या उमेदवारांच्या बाबतीत किमान ४५ टक्के गुण) मिळवलेले असावेत;</p> <p>(तीन) सामायिक प्रवेश परीक्षेमधील प्राप्तांक किंवा जेईई (मुख्य) प्रश्नपत्रिका-एक मध्ये प्राप्तांक मिळवलेला असला पाहिजे.</p> <p>(३) अनिवासी भारतीयांची / भारताचे समुद्रपार नागरिकत्व असलेल्या नागरिकांची / भारतीय वंशाच्या व्यक्तींची, आखाती देशांतील भारतीय कामगारांची मुले, आणि विदेशी नागरिक,-</p> <p>(एक) उमेदवाराने भौतिकशास्त्र व गणित या अनिवार्य विषयांसह रसायनशास्त्र किंवा जैवतंत्रज्ञान किंवा जीवशास्त्र किंवा तांत्रिक किंवा व्यावसायिक विषयांपैकी एक विषय घेऊन एचएससी परीक्षा अथवा त्यास समतुल्य परीक्षा उत्तीर्ण करून त्यामध्ये वरील विषयांत एकत्रित मिळून किमान ५० टक्के गुण मिळवलेले असावेत;</p> <p>(दोन) तो समुचित प्राधिकरणाने वेळोवेळी घोषित केलेली प्रवेशासाठीची इतर आवश्यक पात्रता धारण करत असावा.</p>
--	--	---

		<p>(ख) थेट द्वितीय वर्ष (आनुषंगिक प्रवेश),-</p> <p>(१)महाराष्ट्र राज्य उमेदवारी असलेले उमेदवार आणि अखिल भारतीय उमेदवारी असलेले उमेदवार,-</p> <p>(एक) उमेदवार भारतीय नागरिक असला पाहिजे;</p> <p>(दोन) त्याने, अखिल भारतीय तंत्र शिक्षण परिषदेने किंवा केंद्र किंवा राज्य शासनाने मान्यता दिलेल्या संस्थेमधून अभियांत्रिकी व तंत्रज्ञानमधील समुचित शाखेतील पदविका परीक्षा किंवा त्यास समतुल्य परीक्षा उत्तीर्ण केलेली असावी आणि त्याने अभियांत्रिकी व तंत्रज्ञान पदविका पाठ्यक्रम परीक्षेमध्ये किमान ४५ टक्के गुण (महाराष्ट्र राज्यातील आहेत अशाच केवळ मागासवर्ग प्रवर्गांच्या आणि विकलांग व्यक्ती असलेल्या उमेदवारांच्या बाबतीत किमान ४० टक्के गुण) मिळवलेले असावेत; किंवा</p> <p>(दोन) त्याने, विद्यापीठ अनुदान आयोगाने किंवा भारतीय विद्यापीठ संघाने मान्यता दिलेल्या विद्यापीठाची बी.एससी. पदवी परीक्षा उत्तीर्ण केलेली असावी आणि त्यात त्याने किमान ४५ टक्के गुण (महाराष्ट्र राज्यातील आहेत अशाच केवळ मागासवर्ग प्रवर्गांच्या आणि विकलांग व्यक्ती असलेल्या उमेदवारांच्या बाबतीत किमान ४० टक्के गुण) मिळवलेले असावेत आणि तो गणित हा विषय घेऊन एचएससी परीक्षा उत्तीर्ण झालेला असला पाहिजे;</p> <p>परंतु, या प्रवर्गातील उमेदवारांना Engineering Graphics / Engineering Drawing आणि Engineering Mechanics या विषयाची प्रथम वर्ष अभियांत्रिकी अध्ययनक्रम परीक्षा, द्वितीय वर्षाच्या विषयांसोबत देऊन उत्तीर्ण होणे आवश्यक आहे.</p> <p>(तीन) तो समुचित प्राधिकरणाने वेळोवेळी घोषित केलेली प्रवेशासाठीची इतर आवश्यक पात्रता धारण करत असावा.</p>
२	औषधनिर्माणशास्त्र	<p>(क) प्रथम वर्ष</p> <p>(१) महाराष्ट्र राज्य उमेदवारी असलेला उमेदवार आणि अखिल भारतीय उमेदवारी असलेला उमेदवार,-</p> <p>(एक) उमेदवार भारतीय नागरिक असला पाहिजे;</p> <p>(दोन) त्याने भौतिकशास्त्र व रसायनशास्त्र या अनिवार्य विषयांसह गणित किंवा जैवतंत्रज्ञान किंवा जीवशास्त्र या विषयांपैकी एक विषय घेऊन एचएससी किंवा त्यास समतुल्य परीक्षा उत्तीर्ण केलेली असली पाहिजे आणि त्यामध्ये एकत्रित किमान ४५ टक्के गुण (महाराष्ट्र राज्यातील आहेत अशाच केवळ मागास वर्ग प्रवर्ग आणि विकलांग व्यक्ती असलेल्या उमेदवारांच्या बाबतीत किमान ४० टक्के गुण) मिळवलेले असावेत;</p> <p>(तीन) सीईटी मध्ये प्राप्तांक मिळवलेला असला पाहिजे.</p>

		<p>(ख)थेट द्वितीय वर्ष (आनुषंगिक) प्रवेश</p> <p>(१)महाराष्ट्र राज्य उमेदवारी असलेला उमेदवार आणि अखिल भारतीय उमेदवारी असलेला उमेदवार,-</p> <p>(एक) उमेदवार भारतीय नागरिक असला पाहिजे;</p> <p>(दोन) त्याने अखिल भारतीय तंत्र शिक्षण परिषदेने किंवा भारतीय औषधनिर्माणशास्त्र परिषदेने किंवा केंद्र किंवा राज्य शासनाने मान्यता दिलेल्या संस्थेमधून औषधनिर्माणशास्त्रामधील पदविका परीक्षा किंवा त्यास समतुल्य परीक्षा किमान ४५ टक्के (महाराष्ट्र राज्यातील आहेत अशाच केवळ मागासवर्ग प्रवर्गांच्या आणि विकलांग व्यक्ती असलेल्या उमेदवारांच्या बाबतीत किमान ४० टक्के) गुणांसह उत्तीर्ण केलेली असली पाहिजे.</p> <p>(तीन) तो समुचित प्राधिकरणाने वेळोवेळी घोषित केलेली प्रवेशासाठीची इतर आवश्यक पात्रता धारण करत असावा.</p>
३	फार्म डी.	<p>(१) महाराष्ट्र राज्य उमेदवारी असलेले उमेदवार आणि अखिल भारतीय उमेदवारी असलेले उमेदवार,-</p> <p>(एक) उमेदवार भारतीय नागरिक असला पाहिजे;</p> <p>(दोन) त्याने भौतिकशास्त्र व रसायनशास्त्र या अनिवार्य विषयांसह गणित किंवा जैवतंत्रज्ञान किंवा जीवशास्त्र या विषयांपैकी एक विषय घेऊन एचएससी किंवा त्यास समतुल्य परीक्षा उत्तीर्ण केलेली असली पाहिजे आणि त्यामध्ये एकत्रित मिळून किमान ५० टक्के गुण (महाराष्ट्र राज्यातील आहेत अशाच केवळ मागास वर्ग प्रवर्ग आणि विकलांग व्यक्ती असलेल्या उमेदवारांच्या बाबतीत किमान ४५ टक्के गुण) मिळवलेले असावेत; किंवा</p> <p>(दोन) त्याने राज्य मंडळाशी संलग्न असलेल्या आणि सक्षम केंद्रीय प्राधिकरणाने व राज्य शासनाने मान्यता दिलेल्या संस्थेमधून औषधनिर्माणशास्त्रामधील पदविका परीक्षा किमान ५० टक्के (महाराष्ट्र राज्यातील आहेत अशाच केवळ मागासवर्ग प्रवर्गांच्या आणि विकलांग व्यक्ती असलेल्या उमेदवारांच्या बाबतीत किमान ४५ टक्के) गुणांसह उत्तीर्ण केलेली असली पाहिजे;</p> <p>(तीन) त्याने सीईटी मध्ये कमीत कमी ५० टक्के गुण मिळवलेले असले पाहिजेत.</p>
४	वास्तुशास्त्र	<p>(१) महाराष्ट्र राज्य उमेदवारी असलेले उमेदवार, अखिल भारतीय उमेदवारी असलेले उमेदवार, जम्मू व काश्मीरमधून स्थलांतरित उमेदवार,-</p> <p>(एक) उमेदवार भारतीय नागरिक असला पाहिजे;</p> <p>(दोन) त्याने गणित हा विषय घेऊन एचएससी किंवा त्यास समतुल्य परीक्षा किमान ५० टक्के (महाराष्ट्र राज्यातील आहेत अशाच केवळ</p>

		<p>मागासवर्ग प्रवर्गांच्या आणि विकलांग व्यक्ती असलेल्या उमेदवारांच्या बाबतीत किमान ४५ टक्के) एकत्रित गुणांसह उत्तीर्ण केलेली असावी; किंवा</p> <p>(दोन) त्याने अखिल भारतीय तंत्र शिक्षण परिषदेने किंवा केंद्र सरकारने किंवा राज्य शासनाने मान्यता दिलेली, पूर्ण वेळ (१० +३) पदविका परीक्षा किंवा त्यास समतुल्य परीक्षा उत्तीर्ण केलेली असावी आणि त्यात त्याने एकत्रित किमान ५० टक्के गुण (महाराष्ट्र राज्यातील आहेत अशाच केवळ मागासवर्ग प्रवर्गांच्या आणि विकलांग व्यक्ती असलेल्या उमेदवारांच्या बाबतीत किमान ४५ टक्के गुण) गणित या अनिवार्य विषयासह मिळवलेले असावेत;</p> <p>(तीन) उमेदवाराने वास्तुशास्त्र परिषदेद्वारे घेण्यात येणाऱ्या, वास्तुशास्त्रामधील राष्ट्रीय अभियोग्यता चाचणी परीक्षेमध्ये (NATA) किमान ४० टक्के गुण मिळवलेले असावेत.</p> <p>(२) अनिवासी भारतीयांची /भारताचे समुद्रपार नागरिकत्व असलेल्या नागरिकांची / भारतीय वंशाच्या व्यक्तीची, आखाती देशातील भारतीय कामगारांची मुले, आणि विदेशी नागरिक,-</p> <p>(एक)उमेदवाराने गणित हा विषय घेऊन एचएससी किंवा त्यास समतुल्य परीक्षा उत्तीर्ण केलेली असली पाहिजे आणि त्यात एकत्र मिळून किमान ५० टक्के गुण मिळवलेले असावेत; किंवा</p> <p>(एक)उमेदवाराने अखिल भारतीय तंत्र शिक्षण परिषदेने किंवा केंद्र सरकारने किंवा राज्य शासनाने मान्यता दिलेली पूर्ण वेळ पदविका (१० +३) किंवा त्यास समतुल्य परीक्षा एकत्रित किमान ५० टक्के गुणांसह उत्तीर्ण केलेली असली पाहिजे;</p> <p>(दोन) तो समुचित प्राधिकरणाने वेळोवेळी घोषित केलेली प्रवेशासाठीची इतर आवश्यक पात्रता धारण करत असावा.</p>
५	हॉटेल व्यवस्थापन व खाद्यपेयव्यवस्था तंत्रज्ञान	<p>(१)महाराष्ट्र राज्य उमेदवारी असलेले उमेदवार आणि अखिल भारतीय उमेदवारी असलेले उमेदवार,-</p> <p>(एक) उमेदवार भारतीय नागरिक असला पाहिजे;</p> <p>(दोन) त्याने एचएससी किंवा त्यास समतुल्य परीक्षा उत्तीर्ण केलेली असली पाहिजे आणि त्यात त्याने एकत्रित मिळून किमान ४५ टक्के गुण (महाराष्ट्र राज्यातील आहेत अशाच केवळ मागासवर्ग प्रवर्गांच्या आणि विकलांग व्यक्ती असलेल्या उमेदवारांच्या बाबतीत किमान ४० टक्के गुण) मिळवलेले असावेत;</p> <p>(तीन) सीईटी मध्ये प्राप्तांक मिळवलेला असला पाहिजे.</p> <p>(२) अनिवासी भारतीयांची /भारताचे समुद्रपार नागरिकत्व असलेल्या नागरिकांची / भारतीय वंशाच्या व्यक्तीची, आखाती देशातील भारतीय कामगारांची मुले, आणि विदेशी नागरिक,-</p> <p>(एक) त्याने एचएससी किंवा त्यास समतुल्य परीक्षा उत्तीर्ण केलेली</p>

		<p>असली पाहिजे आणि त्यात त्याने एकत्रित मिळून किमान ४५ टक्के गुण मिळवलेले असावेत; (दोन) तो समुचित प्राधिकरणाने वेळोवेळी घोषित केलेली प्रवेशासाठीची इतर आवश्यक पात्रता धारण करत असावा.</p>
६	<p>विधी रनातक (एलएलबी) पदवी अभ्यासक्रम (५ वर्षे)</p>	<p>(क) उमेदवार एकूण किमान ४५ टक्के गुणांसह उच्च माध्यमिक प्रमाणपत्र परीक्षा(+२) किंवा समतुल्य (जसे कि ११+१, उच्च माध्यमिक शाळा परीक्षा प्रमाणपत्र पाठ्यक्रम) परीक्षा भारतातील किंवा भारताबाहेरील मान्यताप्राप्त विद्यापीठातून उत्तीर्ण असला पाहिजे किंवा केंद्र किंवा राज्य शासनाने गठित केलेल्या व मान्यता दिलेल्या उच्च माध्यमिक मंडळाची किंवा त्यास समतुल्य परीक्षा उत्तीर्ण असला पाहिजे किंवा त्याच्याशी समतुल्य अशी विदेशातील तेथील शासन मान्यता प्राप्त संस्थेची अर्हता प्रमाणपत्र परीक्षा उत्तीर्ण असला पाहिजे (अनुसूचित जाती किंवा अनुसूचित जमातीच्या प्रवर्गातील उमेदवारांकरिता किमान ४० टक्के गुण पाहिजे) ; (ख) ज्या उमेदवारांनी +२ उच्च माध्यमिक प्रमाणपत्र प्राप्त केले आहे किंवा प्रथम पदवी प्रमाणपत्र परीक्षा ही , दूरस्थ शिक्षण किंवा पत्रव्यवहार पद्धत अभ्यासक्रमाद्वारे उत्तीर्ण केलेली आहे असे उमेदवार या प्रवेशासाठी पात्र असतील: परंतु, मूलभूत अर्हतेशिवाय ज्यांनी १०+२ पद्धतीने थेट मुक्त विद्यापीठातून परीक्षा उत्तीर्ण केलेली आहे असे उमेदवार या प्रवेशासाठी पात्र नसतील: परंतु आणखी असे की , ज्यांनी मूलभूत अर्हतेशिवाय (शाळेची १ली ते ९ वी इयत्ता)१० वी किंवा माध्यमिक शाळा प्रमाणपत्र परीक्षा एकाच प्रयत्नात उत्तीर्ण केली असेल ते उमेदवार या प्रवेशासाठी पात्र असणार नाहीत. परंतु असेही की, असे उमेदवार जे अर्हता परीक्षेस (त्या वर्षासाठी घेण्यात येणारी नियमित परीक्षा) बसणार असतील किंवा ज्यांनी परीक्षा दिलेली असेल असे उमेदवारदेखील प्रवेश परीक्षेसाठी अर्ज करण्यास पात्र असतील. परंतु अशा उमेदवारांनी प्रवेशाच्या तारखेस अर्हता परीक्षा उत्तीर्ण असल्याचे तात्पुरते पदवी प्रमाणपत्र / अर्हता परीक्षेच्या सर्व सत्रांच्या गुणपत्रिका सादर केल्यावर ते प्रवेशासाठी पात्र असतील. (ग) त्याने सक्षम प्राधिकरणाने घेतलेल्या सीईटी मध्ये प्राप्तांक मिळवलेला असला पाहिजे.</p>
<p>अनुसूची - ग व्यावसायिक तांत्रिक पदव्युत्तर पदवी पाठ्यक्रम</p>		
अनु.क्र.	व्यावसायिक पाठ्यक्रमाचे नाव	प्रवेशासाठी पात्रतेच्या शर्ती व आवश्यकता
(१)	(२)	(३)
१	पदव्युत्तर पदवी व्यवस्थापनशास्त्र	(१) महाराष्ट्र राज्य उमेदवारी असलेला उमेदवार,- (एक) उमेदवार भारतीय नागरिक असला पाहिजे;

<p>पाठयक्रम (एम.बी.ए./ एम.एम.एस)</p>	<p>(दोन)त्याने विद्यापीठ अनुदान आयोगाने किंवा भारतीय विद्यापीठ संघाने मान्यता दिलेल्या कोणत्याही विद्यापीठाकडून देण्यात येणारी कोणत्याही विद्याशाखेतील किमान तीन वर्ष कालावधीची स्नातक पदवी परीक्षा किंवा त्यास समतुल्य परीक्षा उत्तीर्ण केलेली असावी आणि त्यात त्याने एकूण किमान ५० टक्के किंवा समतुल्य गुण (महाराष्ट्र राज्यातील आहेत अशाच केवळ मागासवर्ग प्रवर्गांच्या आणि विकलांग व्यक्ती असलेल्या उमेदवारांच्या बाबतीत किमान ४५ टक्के गुण) मिळवलेले असावेत; (तीन) सक्षम प्राधिकरणाने घेतलेल्या सीईटीमध्ये प्राप्तांक मिळवलेला असला पाहिजे. (२)अखिल भारतीय उमेदवारी असलेले उमेदवार, जम्मू काश्मीर मधून विस्थापित उमेदवारी असलेले उमेदवार,- (एक) उमेदवार भारतीय नागरिक असला पाहिजे; (दोन)त्याने विद्यापीठ अनुदान आयोगाने किंवा भारतीय विद्यापीठ संघाने मान्यता दिलेल्या विद्यापीठाकडून देण्यात येणारी कोणत्याही विद्याशाखेतील किमान तीन वर्ष कालावधीची स्नातक पदवी परीक्षा किंवा त्यास समतुल्य परीक्षा उत्तीर्ण केलेली असावी आणि त्यात त्याने एकूण किमान ५० टक्के(महाराष्ट्र राज्यातील आहेत अशाच केवळ मागासवर्ग प्रवर्गांच्या आणि विकलांग व्यक्ती असलेल्या उमेदवारांच्या बाबतीत किमान ४५ टक्के) किंवा समतुल्य गुण मिळवलेले असावेत; (तीन) पुढीलपैकी एका परीक्षेमध्ये प्राप्तांक मिळवलेला असावा; सक्षम प्राधिकरणाद्वारे आयोजित सीईटी (CET), पदवीधर व्यवस्थापन प्रवेश परिषद (संयुक्त राष्ट्र अमेरिका, युएसए) द्वारे आयोजित पदवीधर व्यवस्थापन अभियोग्यता चाचणी परीक्षा (GMAT) , भारतीय व्यवस्थापन संस्थेद्वारे आयोजित सामाईक प्रवेश परीक्षा (CAT), अखिल भारतीय व्यवस्थापन संघ द्वारे आयोजित व्यवस्थापन अभियोग्यता चाचणी परीक्षा (MAT), भारतीय व्यवस्थापन शाळा संघद्वारे आयोजित व्यवस्थापन अभ्यासक्रम प्रवेशासाठीची प्रवेश परीक्षा (ATMA), झेवियर्स व्यवस्थापन शाळा, जमशेदपूर यांनी आयोजित केलेली झेवियर्स अभियोग्यता चाचणी परीक्षा (XAT) आणि अखिल भारतीय तंत्रशिक्षण परिषदेद्वारे आयोजित सामाईक व्यवस्थापन अभियोग्यता चाचणी परीक्षा(CMAT). (३) अनिवासी भारतीयांची /भारताचे समुद्रपार नागरिकत्व असलेल्या नागरिकांची/ भारतीय वंशाच्या व्यक्तीची, आखाती देशांतील भारतीय कामगारांची मुले, आणि विदेशी नागरिक,- (एक) त्याने विद्यापीठ अनुदान आयोगाने किंवा भारतीय विद्यापीठ संघाने मान्यता दिलेल्या विद्यापीठाकडून देण्यात येणा-या कोणत्याही विद्याशाखेतील किमान तीन वर्ष कालावधीची स्नातक पदवी परीक्षा किंवा त्यास समतुल्य परीक्षा उत्तीर्ण केलेली असावी आणि त्यात त्याने एकूण किमान ५० टक्के गुण मिळवलेले असावेत; (दोन) तो समुचित प्राधिकरणाने वेळोवेळी घोषित केलेली प्रवेशासाठीची</p>
--	---

		इतर आवश्यक पात्रता धारण करत असावा.
२	संगणक उपयोजन (एम.सी.ए.)	<p>(क)प्रथम आणि थेट द्वितीय वर्ष (आनुषंगिक प्रवेश व स्वतंत्र तुकडी),-</p> <p>(१)महाराष्ट्र राज्य उमेदवारी असलेले उमेदवार, अखिल भारतीय उमेदवारी असलेले उमेदवार,जम्मू व काश्मीर मधून स्थलांतरित उमेदवारी असलेले उमेदवार,-</p> <p>(एक) उमेदवार भारतीय नागरिक असला पाहिजे;</p> <p>(दोन)त्याने विद्यापीठ अनुदान आयोगाने किंवा भारतीय विद्यापीठ संघाने मान्यता दिलेल्या विद्यापीठाकडून देण्यात येणारी, कोणत्याही विद्याशाखेतील किमान तीन वर्ष कालावधीची स्नातक पदवी परीक्षा किंवा त्यास समतुल्य परीक्षा उत्तीर्ण केलेली असावी आणि त्यात त्याने एकूण किमान ५० टक्के गुण (महाराष्ट्र राज्यातील आहेत अशाच केवळ मागासवर्ग प्रवर्गांच्या आणि विकलांग व्यक्ती असलेल्या उमेदवारांच्या बाबतीत किमान ४५ टक्के गुण) मिळवलेले असावेत;</p> <p>(तीन) त्याने (१०+२) स्तरावरील किंवा स्नातक स्तरावरील परीक्षेमध्ये एक विषय म्हणून गणित या विषयाचा अभ्यास केलेला असला पाहिजे;</p> <p>(चार) थेट द्वितीय वर्ष संगणक उपयोजन (कॉम्प्युटर अप्लीकेशन) प्रवेशासाठी उमेदवाराने संगणक उपयोजन (कॉम्प्युटर अप्लीकेशन) या विषयातील स्नातक पदवी किंवा विज्ञान (माहिती तंत्रज्ञान किंवा संगणक विज्ञान) या विषयातील स्नातक पदवी प्राप्त केलेली असली पाहिजे;</p> <p>(पाच) सीईटीमध्ये प्राप्तांक मिळवलेला असला पाहिजे.</p> <p>(२) अनिवासी भारतीयांची /भारताचे समुद्रपार नागरिकत्व असलेल्या नागरिकांची / भारतीय वंशाच्या व्यक्तीची , आखाती देशातील भारतीय कामगारांची मुले, आणि विदेशी नागरिक,-</p> <p>(एक)उमेदवाराने विद्यापीठ अनुदान आयोगाने किंवा भारतीय विद्यापीठ संघाने मान्यता दिलेल्या विद्यापीठाकडून देण्यात येणारी कोणत्याही विद्याशाखेतील किमान तीन वर्ष कालावधीची स्नातक पदवी परीक्षा किंवा त्यास समतुल्य परीक्षा उत्तीर्ण केलेली असावी आणि त्यात त्याने एकूण किमान ५० टक्के गुण मिळवलेले असावेत;</p> <p>(दोन)त्याने (१०+२) स्तरावरील किंवा स्नातक स्तरावरील परीक्षेमध्ये एक विषय म्हणून गणित या विषयाचा अभ्यास केलेला असला पाहिजे;</p> <p>(तीन) थेट द्वितीय वर्ष प्रवेशासाठी उमेदवाराने संगणक उपयोजन (कॉम्प्युटर अप्लीकेशन) या विषयातील किंवा विज्ञान (माहिती तंत्रज्ञान किंवा संगणक विज्ञान) या विषयातील स्नातक पदवी प्राप्त केलेली असली पाहिजे;</p> <p>(चार) तो समुचित प्राधिकरणाने वेळोवेळी घोषित केलेली प्रवेशासाठीची इतर आवश्यक पात्रता धारण करत असावा.</p>

३	औषधनिर्माणशास्त्र	<p>(१) महाराष्ट्र राज्य उमेदवारी असणारे उमेदवार आणि अखिल भारतीय उमेदवारी असणारे उमेदवार,- (एक) उमेदवार भारतीय नागरिक असला पाहिजे; (दोन) त्याने अखिल भारतीय तंत्र शिक्षण परिषदेने किंवा भारतीय औषधनिर्माणशास्त्र परिषदेने किंवा केंद्र किंवा राज्य शासनाने मान्यता दिलेल्या कोणत्याही संस्थेमधून औषधनिर्माणशास्त्रामधील स्नातक पदवी परीक्षा उत्तीर्ण केलेली असावी आणि त्यात त्याने किमान ५५ टक्के गुण (महाराष्ट्र राज्यातील आहेत अशाच केवळ अनुसूचित जाती व जमाती प्रवर्गांच्या आणि विकलांग व्यक्ती असलेल्या उमेदवारांच्या बाबतीत किमान ५० टक्के गुण) मिळवलेले असावेत; (तीन) पदवीधर औषधनिर्माणशास्त्र अभियोग्यता चाचणी (GPAT) या अखिल भारतीय तंत्र शिक्षण परिषदेच्या वतीने घेण्यात आलेल्या परीक्षेत प्राप्तांक मिळवलेला असला पाहिजे. (चार) प्रायोजित उमेदवारांच्या बाबतीत, उमेदवारास एखादी नोंदणीकृत भागीदारी संस्था/ कंपनी/ उद्योग / शैक्षणिक आणि / किंवा संशोधन संस्था अशा ठिकाणी किंवा शासनाची स्वायत्त संस्था किंवा शासनाचा विभाग अशा ठिकाणी ज्या विषयामध्ये प्रवेश मागण्यात येत असेल त्या संबंधित विषयातील, अर्हता परीक्षा उत्तीर्ण झाल्यानंतरचा कमीत कमी दोन वर्षांचा पूर्णवेळ कामाचा अनुभव असला पाहिजे. (२) अनिवासी भारतीयांची / भारताचे समुद्रपार नागरिकत्व असलेल्या नागरिकांची / भारतीय वंशाच्या व्यक्तीची, आखाती देशांतील भारतीय कामगारांची मुले, आणि विदेशी नागरिक,- (एक) त्याने अखिल भारतीय तंत्र शिक्षण परिषदेने किंवा भारतीय औषधनिर्माणशास्त्र परिषदेने किंवा केंद्र किंवा राज्य शासनाने मान्यता दिलेल्या कोणत्याही संस्थेमधून औषधनिर्माणशास्त्रामधील स्नातक पदवी परीक्षा उत्तीर्ण केलेली असावी आणि त्यात त्याने किमान ५५ टक्के गुण मिळवलेले असावेत; (दोन) समुचित प्राधिकरणाने वेळोवेळी घोषित केलेली प्रवेशासाठीची इतर आवश्यक पात्रता धारण करत असावा.</p>
४	अभियांत्रिकी तंत्रज्ञान व	<p>(१) महाराष्ट्र राज्य उमेदवारी असणारे उमेदवार आणि अखिल भारतीय उमेदवारी असणारे उमेदवार,- (एक) उमेदवार भारतीय नागरिक असला पाहिजे; (दोन) अखिल भारतीय तंत्र शिक्षण परिषदेने किंवा केंद्र किंवा राज्य शासनाने मान्यता दिलेल्या संस्थेमधून, अभियांत्रिकी व तंत्रज्ञानाच्या संबंधित शाखेतील स्नातक पदवी परीक्षा किंवा त्यास समतुल्य परीक्षा उत्तीर्ण केलेली असावी आणि त्यात त्याने किमान ५० टक्के गुण (महाराष्ट्र राज्यातील आहेत अशाच केवळ मागासवर्ग प्रवर्गांच्या आणि विकलांग व्यक्ती असलेल्या उमेदवारांच्या बाबतीत किमान ४५ टक्के गुण)</p>

		<p>मिळवलेले असावेत;</p> <p>(तीन) उमेदवाराने ज्या पाठयक्रमासाठी प्रवेश मागितलेला असेल त्या संबंधित विद्यापीठाच्या पदव्युत्तर पदवी पाठयक्रमाला प्रवेश देण्यासाठीच्या पात्रता निकषांमध्ये विनिर्दिष्ट केल्याप्रमाणे अभियांत्रिकीच्या व तंत्रज्ञानाच्या संबंधित पाठयक्रमातील स्नातक पदवी परीक्षा उत्तीर्ण केली असली पाहिजे;</p> <p>(चार) भारतीय प्रौद्योगिकी संस्थेद्वारे आयोजित पदवीधर अभियांत्रिकी अभियोग्यता चाचणी (GATE) परीक्षेमध्ये प्राप्तांक मिळवलेला असला पाहिजे.</p> <p>(पाच) प्रायोजित उमेदवारांच्या बाबतीत, उमेदवारास एखादी नोंदणीकृत भागीदारी संस्था/ कंपनी/ उद्योग/ शैक्षणिक आणि / किंवा संशोधन संस्था/ अशा ठिकाणी किंवा शासनाची स्वायत्त संस्था किंवा शासनाचा विभाग अशा ठिकाणी, ज्या विषयामध्ये प्रवेश मागण्यात येत असेल त्या संबंधित विषयातील, अर्हता परीक्षा उत्तीर्ण झाल्यानंतरचा कमीत कमी दोन वर्षांचा पूर्णवेळ कामाचा अनुभव असला पाहिजे.</p> <p>(२) अनिवासी भारतीयांची /भारताचे समुद्रपार नागरिकत्व असलेल्या नागरिकांची / भारतीय वंशाच्या व्यक्तीची , आखाती देशांतील भारतीय कामगारांची मुले, आणि विदेशी नागरिक,-</p> <p>(एक) अखिल भारतीय तंत्र शिक्षण परिषदेने किंवा केंद्र किंवा राज्य शासनाने मान्यता दिलेल्या संस्थेमधून, अभियांत्रिकी व तंत्रज्ञानाच्या संबंधित शाखेतील स्नातक पदवी परीक्षा किंवा त्यास समतुल्य परीक्षा उत्तीर्ण केलेली असावी आणि त्यात त्याने किमान ५० टक्के गुण मिळवलेले असावेत;</p> <p>(दोन) उमेदवाराने ज्या पाठयक्रमासाठी प्रवेश मागितलेला असेल त्या संबंधित विद्यापीठाच्या पदव्युत्तर पदवी पाठयक्रमाला प्रवेश देण्यासाठीच्या पात्रता निकषांमध्ये विनिर्दिष्ट केल्याप्रमाणे अभियांत्रिकी व तंत्रज्ञानाच्या संबंधित पाठयक्रमातील स्नातक पदवी परीक्षा उत्तीर्ण असला पाहिजे;</p> <p>(तीन) समुचित प्राधिकरणाने वेळोवेळी घोषित केलेली प्रवेशासाठीची इतर आवश्यक पात्रता धारण करत असावा.</p>
६	वास्तुशास्त्र	<p>(१) महाराष्ट्र राज्य उमेदवारी असणारे उमेदवार आणि अखिल भारतीय उमेदवारी असणारे उमेदवार,-</p> <p>(एक) उमेदवार भारतीय नागरिक असला पाहिजे;</p> <p>(दोन)अखिल भारतीय तंत्र शिक्षण परिषदेने किंवा वास्तुशास्त्र परिषदेने किंवा केंद्र किंवा राज्य शासनाने मान्यता दिलेल्या संस्थेमधून वास्तुशास्त्रामधील स्नातक पदवी परीक्षा किंवा त्यास समतुल्य परीक्षा उत्तीर्ण केलेली असावी आणि त्यात त्याने किमान ५० टक्के गुण (महाराष्ट्र राज्यातील आहेत अशाच केवळ मागासवर्ग प्रवर्गांच्या आणि विकलांग</p>

		<p>व्यक्ती उमेदवारांच्या बाबतीत किमान ४५ टक्के गुण) मिळवलेले असावेत;</p> <p>(तीन) सीईटीमध्ये प्राप्तांक मिळवलेला असला पाहिजे.</p> <p>(२) अनिवासी भारतीयांची /भारताचे समुद्रपार नागरिकत्व असलेल्या नागरिकांची / भारतीय वंशाच्या व्यक्तीची, आखाती देशांतील भारतीय कामगारांची मुले, आणि विदेशी नागरिक,-</p> <p>(एक) अखिल भारतीय तंत्र शिक्षण परिषदेने किंवा केंद्र किंवा राज्य शासनाने मान्यता दिलेल्या संस्थेमधून वास्तुशास्त्रामधील स्नातक पदवी परीक्षा किंवा त्यास समतुल्य परीक्षा उत्तीर्ण केलेली असावी आणि त्यात त्याने किमान ५० टक्के गुण मिळवलेले असावेत;</p> <p>(दोन) तो समुचित प्राधिकरणाने वेळोवेळी घोषित केलेली प्रवेशासाठीची इतर आवश्यक पात्रता धारण करत असावा.</p>
६	हॉटेल व्यवस्थापन आणि खाद्यपेयव्यवस्था तंत्रज्ञान	<p>(१) महाराष्ट्र राज्य उमेदवारी असणारे उमेदवार आणि अखिल भारतीय उमेदवारी असणारे उमेदवार,-</p> <p>(एक) उमेदवार भारतीय नागरिक असला पाहिजे;</p> <p>(दोन) अखिल भारतीय तंत्र शिक्षण परिषदेने किंवा केंद्र किंवा राज्य शासनाने मान्यता दिलेल्या संस्थेमधून हॉटेल व्यवस्थापन आणि खाद्यपेयव्यवस्था तंत्रज्ञानामधील स्नातक पदवी परीक्षा किंवा त्यास समतुल्य परीक्षा उत्तीर्ण झालेला असला पाहिजे आणि त्यात त्याने किमान ५० टक्के गुण (महाराष्ट्र राज्यातील आहेत अशाच केवळ मागासवर्ग प्रवर्गांच्या आणि विकलांग व्यक्ती उमेदवारांच्या बाबतीत किमान ४५ टक्के गुण) मिळवलेले असावेत;</p> <p>(तीन) सीईटीमध्ये प्राप्तांक मिळवलेला असला पाहिजे.</p> <p>(२) अनिवासी भारतीयांची /भारताचे समुद्रपार नागरिकत्व असलेले नागरिकांची / भारतीय वंशाच्या व्यक्तीची, आखाती देशांतील भारतीय कामगारांची मुले, आणि विदेशी नागरिक,-</p> <p>(एक) अखिल भारतीय तंत्र शिक्षण परिषदेने किंवा केंद्र किंवा राज्य शासनाने मान्यता दिलेल्या संस्थेमधून हॉटेल व्यवस्थापन आणि खाद्यपेय व्यवस्था तंत्रज्ञानामधील स्नातक पदवी परीक्षा किंवा त्यास समतुल्य परीक्षा उत्तीर्ण झालेला असला पाहिजे आणि त्यात त्याने किमान ५० टक्के गुण मिळवलेले असावेत;</p> <p>(दोन) तो समुचित प्राधिकरणाने वेळोवेळी घोषित केलेली प्रवेशासाठीची इतर आवश्यक पात्रता धारण करत असावा.</p>
७	प्रथम वर्ष -विधि स्नातक (एलएलबी) पदवी पाठ्यक्रम (३ वर्षे)	<p>(क) उमेदवाराने संसदेच्या अधिनियमानुसार किंवा राज्य विधानमंडळाच्या अधिनियमानुसार स्थापित, महाराष्ट्र राज्यातील कोणत्याही विद्यापीठातून किंवा ज्यांना अभिमत विद्यापीठ अशी मान्यता देण्यात आलेली आहे अशा समतुल्य राष्ट्रीय संस्थेतून किंवा ज्याला</p>

	<p>समतुल्यता घोषित करण्यास सक्षम प्राधिकरणाने भारतीय विद्यापीठाच्या समतुल्य दर्जाचे म्हणून मान्यता दिलेली असेल अशा विदेशी विद्यापीठातून एकूण किमान ४५ टक्के गुणांसह कोणत्याही विद्याशाखेतील पदवी परीक्षा (म्हणजेच पदवी परीक्षेच्या सर्व सत्रांचे एकत्रित ४५ टक्के गुण) उत्तीर्ण (अनुसूचित जाती किंवा अनुसूचित जमातीच्या प्रवर्गातील उमेदवारांकरिता अर्हता परीक्षेमध्ये केवळ ४० टक्के गुण आवश्यक) असला पाहिजे.</p> <p>(ख) असा उमेदवार जो, पदवी आणि २/३ वर्ष कालावधीची पदव्युत्तर पदवी ही, वरील (क) मध्ये नमूद केलेल्या विद्यापीठामधून माध्यमिक व उच्च माध्यमिक नियमित शिक्षणाद्वारे १०+२+३+२/३ या प्रकारच्या शिक्षण पद्धतीमधून उत्तीर्ण असेल:</p> <p>परंतु जे उमेदवार +२ उच्च माध्यमिक प्रमाणपत्र परीक्षा किंवा प्रथम पदवी प्रमाणपत्र परीक्षा ही, दूरशिक्षण किंवा पत्रव्यवहार पद्धतीने उत्तीर्ण असतील असे उमेदवार देखील ३ वर्षांच्या विधि पाठ्याक्रमासाठीच्या सामायिक प्रवेश परीक्षेसाठी पात्र असतील. ज्या उमेदवारांनी (१०+२, पदवी, पदव्युत्तर पदवी) अर्हता परीक्षा एकाच प्रयत्नात परंतु मुलभूत अर्हतेशिवाय (१०+२+३) उत्तीर्ण केली असेल असे उमेदवार या प्रवेशासाठी पात्र असणार नाहीत.)</p> <p>परंतु आणखी असे कि, ज्यांनी मुक्त विद्यापीठातून पदवी प्राप्त केलेली असेल आणि त्या विद्यापीठास किंवा त्यांनी दिलेल्या त्या पदवीस विद्यापीठ अनुदान आयोग अधिनियमानुसार मान्यता नसेल आणि ती पदवी कायदेशीर शिक्षणाच्या नियमाच्या व विनियमांच्या विरुद्ध असेल, असे उमेदवार प्रवेशासाठी पात्र असणार नाहीत;</p> <p>परंतु असेही कि, जे अर्हता परीक्षेस (त्या वर्षासाठी घेण्यात येणारी नियमित परीक्षा) बसणार असतील किंवा ज्यांनी परीक्षा दिलेली असेल असे उमेदवार देखील प्रवेश परीक्षेसाठी अर्ज करण्यास पात्र असतील. परंतु अशा उमेदवारांनी प्रवेशाच्या तारखेस अर्हता परीक्षा उत्तीर्ण असल्याचे तात्पुरते पदवी प्रमाणपत्र व अर्हता परीक्षेच्या सर्व सत्रांच्या गुणपत्रिका सादर केल्यावरच ते प्रवेशासाठी पात्र असतील;</p> <p>(ग) त्याने सक्षम प्राधिकरणाने घेतलेल्या सामायिक प्रवेश परीक्षेत प्राप्तांक मिळवलेला असला पाहिजे.</p>
--	---

स्पष्टीकरण १: उमेदवारास एसएससी, एचएससी, पदविका किंवा पदवी परीक्षांमध्ये किंवा त्यांच्याशी समतुल्य परीक्षांमध्ये जर अक्षरी श्रेणी देण्यात येत असतील तर, उमेदवाराने अर्जाचा नमुना सादर करतेवेळी सक्षम प्राधिका-याकडून मिळवलेले अक्षरातील श्रेणीचे गुणांमध्ये रूपांतर करण्याबाबतचे प्रमाणपत्र सादर करणे आवश्यक आहे. समतुल्य गुणांच्या आधारेच उमेदवाराची पात्रता ठरविण्यात येईल.

स्पष्टीकरण-२: संबंधित विद्यापीठाने किंवा मंडळाने ज्या आधारे पदवीचा वर्ग दिलेला असेल त्यानुसारच श्रेणी किंवा गुण विचारात घेण्यात येतील.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

डॉ. किरण पाटील,
शासनाचे उपसचिव.